

Informatieblad

CO₂-reductie met ISO 14001 en
ISO 50001

De overtuiging -en ervaring- van SCCM is dat elke organisatie (hoe klein ook) betere milieuprestaties behaalt door het gebruik van de plan-do-check-act aanpak uit de ISO 14001-norm.

Copyright SCCM

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden openbaar gemaakt en/of verveelvoudigd door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van SCCM.

Disclaimer

De inhoud van deze brochure is met uiterste zorg samengesteld, desondanks kunnen fouten en onvolledigheden niet geheel worden uitgesloten. SCCM aanvaardt derhalve geen enkele aansprakelijkheid, ook niet voor directe of indirecte schade ontstaan door of verband houdend met het gebruik van de inhoud van deze uitgave.

CO₂-reductie met ISO 14001 en ISO 50001

N170717, 22 januari 2018

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1		
1	Inleiding	5
<hr/>		
HOOFDSTUK 2		
2	Eisen certificaat CO ₂ -reductiemanagement met ISO 14001	6
2.1	Opzet certificaat CO ₂ -reductiemanagement met ISO 14001	6
2.2	Aanvullingen op het ISO 14001:2015-milieumanagementsysteem	7
2.2.1	Termen en definities (ISO 14001:2015 hoofdstuk 3)	7
2.2.2	Toepassingsgebied (ISO 14001:2015 art. 4.3)	8
2.2.3	Milieubeleid (ISO 14001:2015 art. 5.2)	8
2.2.4	Milieuaspecten (ISO 14001:2015 art. 6.1.2)	9
2.2.5	Milieudoelstellingen (ISO 14001:2015 art. 6.2.1)	10
2.2.6	Directiebeoordeling (ISO 14001:2015 art. 9.3)	11
<hr/>		
HOOFDSTUK 3		
3	Vergelijking SCCM-certificatieschema's ten aanzien van CO ₂ -reductie	12
<hr/>		
HOOFDSTUK 4		
4	ISO 14001 en ISO 50001 in relatie tot andere vormen van certificatie en verificatie	17
4.1	Verificatie CO ₂ -rapportages en verificatie in kader van EU-ETS	17
4.2	CO ₂ -Prestatieladder	18
4.3	BREEAM	20
<hr/>		
HOOFDSTUK 5		
5	Beoordeling certificaten in kader van gebruik voor EED	21
<hr/>		
BIJLAGEN		
1	Nadere informatie	22

Inleiding

Het reduceren van CO₂-emissies door bijvoorbeeld energiebesparing is door de mondiale gevolgen voor het klimaat, bij veel organisaties een belangrijk onderdeel van het milieubeleid.

Organisaties met een ISO 14001-certificaat zullen de mogelijkheden identificeren om direct (binnen de eigen organisatie) of indirect (bij bijvoorbeeld inkoop) bij te dragen aan het terugdringen van CO₂-emissies omdat:

- het klimaatbeleid en het leveren van een bijdrage door het terugbrengen van broeikasgassen als 'belangrijk onderwerp' (issue) is geïdentificeerd waaraan risico's en kansen voor de organisatie verbonden zijn (par. 4.1 ISO 14001:2015);
- belanghebbenden (bijvoorbeeld klanten) verwachtingen hebben en/of eisen stellen ten aanzien van het reduceren van CO₂-emissies (par. 4.2 ISO 14001:2015);
- er wet- en regelgeving is ten aanzien van energieverbruik en energiebesparing (par. 6.1.3 ISO 14001:2015).

De ISO 14001-norm richt zich op alle milieuaspecten die voor een organisatie aan de orde kunnen zijn. Het terugdringen van CO₂-emissies is er daar een van. De organisatie maakt bij het opstellen van het milieubeleid en de formulering van doelstellingen keuzes, waarbij het voldoen aan wet- en regelgeving het minimum is.

Omdat verschillende belanghebbenden (bijvoorbeeld overheden bij de inkoop) in het kader van het duurzaamheidsbeleid prioriteit geven aan het terugbrengen van broeikasgassen/CO₂-emissies, zijn er instrumenten ontwikkeld om organisaties aan te zetten tot en te helpen bij het reduceren van CO₂-emissies, door het aantoonbaar maken van hun inspanningen. Dit zijn in het bijzonder:

- ISO 50001: norm voor energiemanagementsystemen;
- CO₂-Prestatieladder;
- Verificatie van Greenhouse Gas-emissies op basis van ISO 14064-1.

Zoals eerder aangegeven is het terugdringen van CO₂-emissies ook bij veel ISO 14001-gecertificeerde organisaties een prioriteit. Om de prestaties van ISO 14001-gecertificeerde organisaties ten aanzien van CO₂-reductie ook zichtbaar te maken, heeft SCCM een certificatieschema ontwikkeld waarmee dit aantoonbaar kan worden gemaakt. De aanleiding hiervoor was om het ISO 14001-certificaat ook te gebruiken om te voldoen aan de eis uit de Europese Energie Efficiency Directive (EED) ten aanzien van het uitvoeren van een zogenaamde energieaudit. De EED biedt de mogelijkheid om een ISO 14001-certificaat daarvoor te gebruiken wanneer daar een 'module' aan toe wordt gevoegd die zekerstelt, dat voldaan wordt aan de eisen uit de EED. Met dit certificatieschema wordt daaraan voldaan. Dit certificatieschema kan alleen in combinatie met het ISO 14001-certificatieschema van SCCM worden toegepast. In hoofdstuk 2 staan de eisen voor het verkrijgen van het een certificaat 'CO₂-reductiemanagement met ISO 14001'.

In hoofdstuk 3 worden de verschillende beschikbare certificatieschema's van SCCM met elkaar vergeleken. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de relatie met andere vormen van certificatie en verificatie, zoals de CO₂-Prestatieladder en BREAAM-certificatie. Hoofdstuk 5 gaat in op de relatie met de EED.

Eisen certificaat CO₂-reductiemanagement met ISO 14001

In dit hoofdstuk zijn de aanvullingen op het ISO 14001:2015-milieumanagementsysteem beschreven. Dit zijn de onderwerpen die in het milieumanagementsysteem moeten zijn opgenomen om systematisch te komen tot reductie van het energieverbruik en/of reductie van CO₂-emissies, op basis waarvan een certificaat 'CO₂-reductiemanagement met ISO 14001' op de niveaus 1 of 2 kan worden behaald.

2.1 Opzet certificaat CO₂-reductiemanagement met ISO 14001

Een certificaat CO₂-reductiemanagement met ISO 14001 kan alleen worden behaald door organisaties die zijn gecertificeerd op basis van het SCCM-certificatieschema voor ISO 14001.

Wanneer een organisatie voldoet aan de eisen, wordt door de certificatie-instelling een apart certificaat afgegeven. Op dit certificaat staat vermeld aan welk ISO 14001-certificaat het certificaat voor CO₂-reductiemanagement is gekoppeld. Wanneer een ISO 14001-certificaat verloopt of wordt geschorst of ingetrokken heeft dit dezelfde consequenties voor het certificaat voor CO₂-reductiemanagement.

Het certificaat CO₂-reductiemanagement kan op twee niveaus worden verstrekt:

- Niveau 1 Energiemanagement:** op dit niveau worden per energiedrager de mogelijkheden tot energiebesparing bepaald voor de scopes 1- en 2-emissies, aangevuld met transport (voor zover beïnvloedbaar).
- Niveau 2 CO₂-management:** op dit niveau wordt een integrale benadering toegepast en vindt voor de verschillende energiedragers een omrekening plaats naar CO₂-emissies en worden keuzes gebaseerd op het realiseren van een maximale reductie van CO₂-emissies. Daarnaast worden explicietere eisen aan de identificatie van scope 3-emissies gesteld.

Zowel organisaties met een certificaat op niveau 1 als niveau 2 voldoen aan de eisen gesteld in de EU Energy Efficiency Directive (EED) ten aanzien van de uitvoering van een energieaudit. Voorwaarde is wel dat de scope van het certificaat en het managementsysteem ook betrekking heeft op de organisatie en activiteiten die onder de EED-verplichting vallen. Het is aan de Omgevingsdienst om dit vast te stellen. Het kan bijvoorbeeld zijn dat een vestiging van een organisatie zelfstandig gecertificeerd is voor ISO 14001, terwijl de EED-verplichting van toepassing is voor de optelsom van alle vestigingen van de organisatie.

De eisen waaraan certificatie-instellingen moeten voldoen, die certificaten CO₂-reductiemanagement met ISO 14001 verstrekken, zijn vastgelegd in een afzonderlijk certificatieschema. Certificatie-instellingen die het certificatieschema CO₂-reductiemanagement toepassen, moeten geaccrediteerd zijn voor ISO 14001-certificatie door een bij de IAF aangesloten accreditatie-instelling. Accreditatie voor het certificatieschema CO₂-reductiemanagement is niet vereist. SCCM is verantwoordelijk voor het toezicht op de correcte toepassing van het certificatieschema.

2.2 Aanvullingen op het ISO 14001:2015-milieumanagementsysteem

Elke ISO 14001-gecertificeerde organisatie zal binnen het milieumanagementsysteem op meer of minder gedetailleerde wijze aandacht aan het onderwerp energie en/of CO₂-emissies besteden.

Mogelijke aanleidingen zijn:

- Uit de contextanalyse komt 'klimaatverandering' als issue naar voren;
- Er kunnen complianceverplichtingen zijn op basis van bijvoorbeeld wet- en regelgeving, eisen van klanten, afspraken binnen de branche, convenanten;
- Bij de identificatie van milieuaspecten komt het verbruik van energie naar voren als een van de gebruikte grondstoffen.

Op basis van het voorgaande zullen zo goed als alle ISO 14001-gecertificeerde organisaties inzicht hebben in het energieverbruik en -gebruik en doelstellingen voor reductie hebben geformuleerd.

In dit hoofdstuk worden specifieke eisen gesteld aan de wijze waarop een organisatie het onderwerp energie binnen het milieumanagementsysteem invult. Alle eisen gesteld in de ISO 14001-norm zijn van toepassing, ook voor de paragrafen uit de ISO 14001-norm waarvoor in dit hoofdstuk geen nadere eisen zijn gesteld.

2.2.1 Termen en definities (ISO 14001:2015 hoofdstuk 3)

Onderstaand aanvullingen op termen en definities opgenomen in ISO 14001:2015.

Energie (bron: NEN-EN-ISO 50001:2011)

Elektriciteit, brandstoffen, stoom, warmte, perslucht en andere vergelijkbare media.

Energieverbruik (bron: NEN-EN-ISO 50001:2011)

Hoeveelheid energie die wordt toegepast.

Energiegebruik (bron: NEN-EN-ISO 50001:2011)

Manier of wijze van toepassing van energie (bijvoorbeeld verwarming, verlichting, koeling, transport).

Energiedrager (primair en secundair)

Primaire energiedragers zijn uit de natuur gewonnen, bijvoorbeeld aardolie, aardgas en steenkool.

Elektriciteit opgewekt door windmolens en zonnecollectoren behoren hier ook toe. Secundaire energiedragers zijn energiedragers die ontstaan door omzetting. Voorbeelden hiervan zijn elektriciteit opgewekt in een elektriciteitscentrale of stoom.

Scope 1-emissies (directe emissies) NEN-EN-ISO 14064-1:2012

Emissies die worden uitgestoten door installaties die in eigendom zijn van of gecontroleerd worden door de organisatie, zoals emissies door eigen gasgebruik (in bijv. gasboilers, warmtekrachtinstallaties en ovens) en emissies door het eigen wagenpark.

Scope 2 (indirecte emissies) NEN-EN-ISO 14064-1:2012

Emissies die ontstaan door de opwekking van elektriciteit, warmte en koeling en stoom in installaties die niet tot de eigen onderneming behoren, doch die door de organisatie worden gebruikt, zoals bijvoorbeeld de emissies die vrijkomen bij het opwekken van elektriciteit in centrales.

Scope 3 (overige indirecte emissies) NEN-EN-ISO 14064-1:2012

Scope 3-emissies of overige indirecte emissies, zijn emissies die ontstaan als gevolg van de activiteiten van het bedrijf (de organisatie) maar die voortkomen uit bronnen die noch eigendom van het bedrijf zijn noch beheerd worden door het bedrijf. Voorbeelden zijn emissies die voortkomen uit de productie van ingekochte materialen (upstream) en het gebruik van het door het bedrijf aangeboden/verkochte werk, project, dienst of levering (downstream).

2.2.2 Toepassingsgebied (ISO 14001:2015 art. 4.3)

Het toepassingsgebied voor het CO₂-reductiemanagement is gelijk aan het toepassingsgebied zoals vastgelegd in het ISO 14001-gecertificeerde managementsysteem dat als basis wordt gebruikt.

Indien de organisatie het CO₂-reductiemanagementcertificaat wil gebruiken om te voldoen aan de verplichting uit de EED, voor het uitvoeren van een energieaudit, is het van belang dat de fysieke begrenzings of begrenzing van het terrein en/of organisatorische grenzen, zoals vastgesteld binnen het ISO 14001-milieumanagementsysteem, ook alles bevat dat voor de energieaudit moet worden meegenomen. Het gaat dan om alle onderdelen van de organisatie die EED-plichtig is:

- gebouwen;
- utilities;
- processen;
- eigen transportmiddelen.

2.2.3 Milieubeleid (ISO 14001:2015 art. 5.2)

Niveau 1: Energiemanagement

Het milieubeleid dient een verbintenis te bevatten tot continue verbetering van het milieumanagementsysteem, om de energieprestaties te verbeteren.

Niveau 2: CO₂-management

Het milieubeleid dient een verbintenis te bevatten tot continue verbetering van het milieumanagementsysteem, om de reductie van CO₂-emissies te verbeteren.

2.2.4 Milieuaspecten (ISO 14001:2015 art. 6.1.2)

Op basis van de ISO 14001-norm heeft een gecertificeerde organisatie inzicht opgebouwd ten aanzien van het energieverbruik en energiegebruik en zijn mogelijkheden tot verbetering geïdentificeerd. ISO 14001 vereist dat bij het bepalen van de milieuaspecten het 'levenscyclusperspectief' als uitgangspunt wordt genomen. Dit betekent dat er inzicht moet zijn in de beïnvloedbare mogelijkheden tot energiebesparing en/of reductie van CO₂-emissies voor zowel scope 1-, 2- als 3-emissies¹.

De ISO 14001-norm stelt echter geen eisen aan de diepgang van het inzicht. Voor het behalen van een CO₂-reductiemanagementcertificaat moet aan de volgende eisen worden voldaan.

Niveau 1: Energiemanagement

Om risico's en kansen met betrekking tot CO₂-reductie (door minder energieverbruik- en gebruik) te bepalen, moet de organisatie een proces vaststellen, implementeren en onderhouden voor het maken van een analyse van het energieverbruik en -gebruik dat wordt uitgevoerd op basis van een, waar mogelijk kwantitatief, inzicht in het energieverbruik en -gebruik. Dit geldt voor de scope 1- en scope 2-emissies en de emissies verbonden aan transport van personeel¹ en goederen waarvan de omvang en/of invulling van het transport direct beïnvloedbaar is door de organisatie.

Ten behoeve van de analyse dient er een overzicht te zijn van alle binnen de onderneming bestaande energiedragers, de omvang en verdeling daarvan naar functies en eventuele omzetting naar andere energiedragers. Het gaat hier onder meer om het energieverbruik voor klimaatbeheersing en verlichting van gebouwen of groepen gebouwen, industriële processen of installaties, met inbegrip van vervoer en warmte. Dit overzicht dient dusdanig 'proportioneel' en 'voldoende representatief' te zijn (bijvoorbeeld als omschreven in de richtsnoeren van de EED-richtlijn) dat een betrouwbaar beeld wordt gegeven van het energiegebruik, de significante energiegebruikers en mogelijke besparingsmaatregelen (inclusief benodigde investeringen en terugverdientijden).

De diepgang van de analyse dient zodanig te zijn dat een organisatie minimaal 90% van het energieverbruik in kaart heeft gebracht.

Het inzicht in het gebruik kan worden verkregen door bemetering en/of door het berekenen van het verbruik op basis van specificaties. Door het combineren van het energieverbruik met het energiegebruik wordt een energiebalans verkregen.

Bij het bepalen van risico's en kansen met betrekking tot het energieverbruik en -gebruik en de reductie ervan moet de organisatie rekening houden met:

- het actuele energieverbruik en -gebruik, daar waar redelijkerwijs mogelijk gebaseerd op metingen;
- de verdeling van het energieverbruik over de tijd in verband met eventuele piekbelasting (bij grootverbruik), onverklaard verbruik en basislast;
- het historische en toekomstige energiegebruik en -verbruik;
- de geïdentificeerde belangrijke energiegebruikers per energiedrager;
- de relevante variabelen die de energiegebruikers beïnvloeden.

¹ De beïnvloedbaarheid van scope 1- en 2-emissies zal in de praktijk groter zijn dan van scope 3-emissies.

De organisatie moet gedocumenteerde informatie onderhouden van haar:

- proces(sen) dat (die) nodig is (zijn) voor het verkrijgen van een betrouwbaar inzicht in en het analyseren van het energieverbruik en -gebruik, inclusief gebruikte criteria;
- energieverbruik en -gebruik en belangrijke energiegebruikers (faciliteiten, apparaten of processen die een significante invloed op het energieverbruik hebben);
- risico's en kansen met betrekking tot CO₂-reductie en daarbij gehanteerde criteria. Dit omvat onder meer inzicht in de energiebesparingsmogelijkheden (reductiepotentieel) inclusief kosten en terugverdientijden, en de maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder.

Niveau 2: CO₂-management

In aanvulling op de eisen voor niveau 1 moet de organisatie een proces vaststellen, implementeren en onderhouden om op basis van de CO₂-emissies verbonden aan het energieverbruik en -gebruik de risico's en kansen te bepalen. De daarbij te hanteren emissiefactoren dienen daar waar mogelijk afkomstig te zijn van erkende bronnen (bijvoorbeeld <https://co2emissiefactoren.nl>).

Alle materiele veroorzakers van CO₂-emissies dienen te worden meegenomen. Daarbij geldt als vuistregel dat in ieder geval emissiecategorieën die verantwoordelijk zijn voor 5% of meer van het totaal aan CO₂-emissies, worden meegenomen.

In aanvulling op de eisen voor niveau 1 moet de organisatie een beeld hebben van de scope 3-emissies die kunnen worden beïnvloed en/of een risico vormen. Hieronder vallen in ieder geval beïnvloedbare CO₂-emissies verbonden aan:

- processen/activiteiten die worden uitbesteed;
- producten of diensten die worden ingekocht;
- andere fasen van de levenscyclus van geleverde producten en diensten.

Het beeld dient zodanig te zijn dat op basis van een (kwalitatieve) indicatie van de omvang van de CO₂-emissies en de mogelijkheden deze te beïnvloeden, bepaald kan worden of en hoe beleid ten aanzien van de reductie van scope 3-emissies wordt gevoerd.

De Corporate Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard (2011) van het Greenhouse Gas-protocol (GHG-protocol; alleen in de Engelse taal beschikbaar) geeft daar meer inzicht in.

2.2.5 Milieudoelstellingen (ISO 14001:2015 art. 6.2.1)

Niveau 1: Energiemanagement

De organisatie dient voor de verschillende energiedragers, doelstellingen voor de reductie van het energieverbruik en -gebruik vast te stellen. Het niveau van de doelstellingen dient zodanig te zijn dat ten minste aan de complianceverplichtingen (geïdentificeerd op basis van eisen in 6.1.3) wordt voldaan.

Niveau 2: CO₂-management

De organisatie dient doelstellingen voor de reductie van de CO₂-emissies vast te stellen. Het niveau van de doelstellingen dient zodanig te zijn dat ten minste aan de complianceverplichtingen (geïdentificeerd op basis van eisen in 6.1.3) wordt voldaan.

2.2.6 Directiebeoordeling (ISO 14001:2015 art. 9.3)

Bij de directiebeoordeling en in de daarbij behorende gedocumenteerde informatie dient expliciet aandacht te worden besteed aan het behalen van de doelstellingen met betrekking tot de reductie van het energieverbruik en -gebruik en/of de reductie van CO₂-emissies, de effectiviteit van de genomen maatregelen en de besluiten over aanpassingen van doelstellingen en maatregelen die op basis van de beoordeling worden genomen.

Vergelijking SCCM-certificatieschema's ten aanzien van CO₂-reductie

SCCM heeft drie certificatieschema's op basis waarvan certificaten kunnen worden verkregen die de activiteiten van een organisatie ten aanzien van CO₂-reductie aantoonbaar maken:

- ISO 14001:2015;
- CO₂-reductiemanagement met ISO 14001;
- ISO 50001:2011 (een nieuwe versie van de ISO 50001 is in ontwikkeling, publicatie wordt eind 2018/ begin 2019 verwacht).

ISO 14001:2015

ISO 14001 is een norm voor een milieumanagementsysteem. De norm helpt organisaties bij het opstellen en uitvoeren van het milieubeleid. Het beleid richt zich op alle milieuaspecten (waar energie onderdeel van uitmaakt) en op alle activiteiten, producten en diensten. De milieuaspecten worden geïdentificeerd vanuit een levenscyclusperspectief. Dit betekent dat het beleid zich ook moet richten op de mogelijkheden om de milieuaspecten in andere schakels in de keten te beïnvloeden. Dit kan bijvoorbeeld door eisen te stellen aan toeleveranciers en het ontwerp van producten en diensten die worden geleverd aan te passen.

CO₂-reductiemanagement met ISO 14001

SCCM heeft in aanvulling op ISO 14001 de module 'CO₂-reductiemanagement met ISO 14001' ontwikkeld. Het geeft voor een aantal onderdelen van de ISO 14001-norm een nadere specificering gericht op het ontwikkelen en uitvoeren van beleid gericht op CO₂-reductie. Veel organisaties met ISO 14001 zijn actief met het reduceren van CO₂-emissies. Dit kan op basis van deze module aantoonbaar worden gemaakt.

ISO 50001:2011

ISO 50001 is een norm voor een energiemanagementsysteem. De ISO 50001-norm richt zich alleen op het energieverbruik en -gebruik dat verbonden is aan de activiteiten van de organisatie (en dus niet van de producten die worden geproduceerd).

In het volgende schema is een aantal kenmerken van de verschillende schema's samengevat.

SCHEMA 1: VERGELIJKING ISO 14001 (MET EN ZONDER MODULE CO₂ REDUCTIEMANAGEMENT) EN ISO 50001

ONDERWERP	ISO 14001:2015			ISO 50001:2011
	ZONDER EXTRA MODULE	+ NIVEAU 1 CO ₂ -REDUCTIEMANAGEMENT	+ NIVEAU 2 CO ₂ -REDUCTIEMANAGEMENT	
Reikwijdte	Scope 1, 2 en 3 voor milieuaspecten breed, energie kan daar deel van uitmaken.	Scope 1 en 2 + transport voor zover direct beïnvloedbaar.	Scope 1 en 2 + transport voor zover direct beïnvloedbaar + scope 3.	Scope 1 en 2
Mate van detail inventarisatie energieverbruik en -gebruik	Niet gedefinieerd in norm. Eventuele wettelijke eis als minimum.	Opstellen energiebalans met alle energiedragers en gebruik ten behoeve van gebouwen, utilities, processen en transport. Inzicht in 90 van het energieverbruik.	Opstellen energiebalans met alle energiedragers en gebruik ten behoeve van gebouwen, utilities, processen en transport. Inzicht in 90 van het energieverbruik + alle materiële energiegebruikers ≥ 5	Opstellen energiebalans met alle energiedragers en gebruik ten behoeve van gebouwen, utilities, processen en transport. Inzicht in 90 van energieverbruik op basis van SCCM-schema.
Omrekenen naar CO ₂ -emissies	Mag, niet vereist.	Mag, niet vereist.	Verplicht omrekenen naar CO ₂ -emissies en afweging op basis van CO ₂ -emissie.	Mag, niet vereist.
Verwachtingen en eisen belanghebbenden	Ja	Ja	Ja	Niet op basis 2011 norm (wel in toekomst na revisie).
Commitment tot continue verbetering energieprestaties	Voor milieuprestaties in algemeen, niet expliciet voor energie.	Ja	Ja	Ja
Internationale acceptatie	Ja	Nee	Nee	Ja
Acceptatie als EED-energieaudit	Nee	Ja	Ja	Ja
Aandacht voor CO ₂ -reductie tijdens certificatieaudits	Aandacht is afhankelijk van het belang van energie t.o.v. van andere milieuaspecten.	Expliciete aandacht voor implementatie eisen voor reductie energieverbruik en -gebruik uit hoofdstuk 2 van dit infoblad.	Expliciete aandacht voor implementatie eisen voor reductie CO ₂ -emissies uit hoofdstuk 2 van dit infoblad.	Expliciete aandacht voor alle onderdelen energiesmanagementsysteem op basis van eisen uit ISO 50003

Reikwijdte

De reikwijdte betreft de vraag in hoeverre het managementsysteem zich richt op zowel de 'directe' als de 'indirecte' emissies. De directe CO₂-emissies ontstaan door de inzet van brandstoffen bij de organisatie zelf. De 'indirecte' emissies ontstaan bij derden en kunnen door de organisatie worden beïnvloed. In de ISO-normen voor de verificatie van CO₂-emissies (zoals ISO 14064-1) en het GHG-protocol worden de termen scope 1, scope 2 en scope 3 gehanteerd om de reikwijdte aan te geven (zie definities in paragraaf 2.2.1 van dit infoblad). De scope 1-emissies betreffen de emissies die ontstaan bij de organisatie zelf door bijvoorbeeld verwarming, brandstofgebruik transportmiddelen etc. De scope 2-emissies hebben betrekking

op het gebruik van energiedragers (zoals elektriciteit) waarbij de emissies elders ontstaan. De scope 3-emissies hebben betrekking op de emissies die ontstaan bij leveranciers en afnemers en die door het beleid van de organisatie beïnvloed kunnen worden.

ISO 14001 omvat de scopes 1, 2 en 3. Voor wat betreft energie is er zekerheid dat scope 1 en 2 zijn afgedekt. Dit geldt ook voor transport (dat onderdeel is van scope 3). Voor wat betreft scope 3 vereist ISO 14001 een 'levenscyclusbenadering', dit heeft betrekking op het ontwerp van de product en dienst en alle stappen vanaf grondstof tot afvalfase/verwijdering. Dit kan betrekking hebben op alle milieuaspecten, waaronder energiegebruik/CO₂-emissies. Dit is afhankelijk van het belang van het betreffend milieuaspect. Om zekerheid te hebben, zijn bij niveau 2 van het CO₂-reductiemanagementcertificaat met ISO 14001 eisen gesteld ten aanzien van het inzicht in de scope 3-emissies.

ISO 50001:2011 vereist niet dat scope 3-emissies worden meegenomen.

Mate van detail inventarisatie energieverbruik en -gebruik

Om een goed inzicht te krijgen in de mogelijkheden om het energieverbruik te verminderen is van belang dat bekend is waarvoor de energie die de organisatie verbruikt, wordt gebruikt. Vandaar het onderscheid tussen energieverbruik en -gebruik. Door het inzicht in zowel het energieverbruik als het energiegebruik te combineren ontstaat een energiebalans. Van belang is dat voor alle energiedragers inzicht is in het gebruik. Het detailniveau moet zodanig zijn dat ook mogelijke maatregelen kunnen worden geïdentificeerd. Voor minimaal 90% van de het energieverbruik moet duidelijk zijn waar het wordt gebruikt. ISO 14001 stelt geen eisen aan het detailniveau van de inventarisatie. Het energieverbruik zal bekend zijn en worden gemonitord. Een organisatie met ISO 14001 kan zich echter concentreren op een aantal voor de hand liggende maatregelen zonder een complete inventarisatie te hebben gemaakt. Veel ISO 14001-gecertificeerde organisaties beschikken mogelijk wel over een gedetailleerd inzicht, bijvoorbeeld omdat dit op basis van wet- en regelgeving (waaronder convenanten) is vereist.

Om zeker te stellen dat het energieverbruik en -gebruik met een voldoende detailniveau in kaart zijn gebracht, zijn daaraan voor het behalen van een certificaat CO₂-reductiemanagement eisen gesteld. ISO 50001 vraagt ook om een gedetailleerd inzicht in het energieverbruik en -gebruik. In de norm is dit niet gekwantificeerd. In het SCCM-certificatieschema voor ISO 50001 is opgenomen dat minimaal 90% van het verbruik in kaart moet zijn gebracht. Ook de Nederlandse implementatie van de energieaudit van de EED gaat uit van tenminste 90% van het energieverbruik.

Omrekenen naar CO₂-emissies

ISO 14001 laat open op welke manier de bijdrage van de organisatie, om te komen tot reductie van CO₂-emissies, wordt ingevuld. Dit kan zowel door het te koppelen aan het terugdringen van luchtmissies, als door het te koppelen aan het verminderen van het gebruik van grondstoffen (waar ook energie toe wordt gerekend). Voor het eerste is omrekenen naar CO₂-emissies vereist. Een deel van de ISO 14001-organisaties zal (al dan niet verplicht) rapporteren over CO₂-emissies en de monitoring ook zo in het milieumanagement-systeem hebben geborgd. De ISO 50001-norm is gericht op energiemangement. Een organisatie die ISO 50001 implementeert, is vrij om daarbij ook een omrekening van energieverbruik naar CO₂-emissies te maken.

Voor het certificaat CO₂-reductie met ISO 14001 is op niveau 1 geen omrekening naar CO₂-emissies vereist, op niveau 2 is dat wel het geval. Niveau 2 is daarmee interessant voor organisaties die een CO₂-Prestatieladdercertificaat willen behalen of hun CO₂-emissies (bijvoorbeeld in het kader van EU-ETS)

moeten laten verifiëren. Het sluit ook aan bij eventuele duurzaamheidsrapportage waarop op basis van bijvoorbeeld GRI-criteria gerapporteerd wordt over CO₂-emissies.

Verwachtingen en eisen belanghebbenden

Op basis van de eisen in ISO 14001 dient een organisatie de eisen en verwachtingen van belanghebbenden te kennen, die relevant zijn voor het te ontwikkelen milieubeleid. Belanghebbenden kunnen zowel in- als extern zijn. Intern gaat het bijvoorbeeld om personeel en aandeelhouders. Extern om bijvoorbeeld klanten, leveranciers, omwonenden en overheden. Overheden die verantwoordelijk zijn voor het toezicht op milieuwet en -regelgeving zullen de verwachting en eis hebben dat aan alle complianceverplichtingen (waaronder eisen ten aanzien van energieverbruik en -besparing) wordt voldaan. In de ISO 50001:2011 is de eis met betrekking tot het identificeren van verwachtingen en eisen van belanghebbenden niet opgenomen. In de nieuwe versie van de ISO 50001-norm, die naar verwachting in 2019 wordt gepubliceerd, zal deze eis wel opgenomen zijn.

Commitment tot continue verbetering energieprestaties

ISO 14001 vereist een commitment van de directie tot het continue verbeteren van milieuprestaties. Afhankelijk van de prioriteitsstelling zullen dit ook de energieprestaties zijn. Verbeteringen die vereist zijn, op basis van verplichtingen uit wet- en regelgeving, zullen altijd moeten worden doorgevoerd. In de eisen voor het certificaat CO₂-reductiemanagement met ISO 14001 is opgenomen dat de directie zich committeert aan het continue verbeteren van de energieprestaties. Dit is ook een eis uit de ISO 50001-norm.

Internationale acceptatie

De ISO 14001-norm is een wereldwijd breed toegepaste norm. Er zijn wereldwijd circa 320.000 organisaties met een ISO 14001-certificaat. Daarvan zijn er circa 120.000 in Europa en 2.400 in Nederland. In Nederland vallen onder deze gecertificeerde organisaties in totaal circa 6.800 vestigingen (cijfers juli 2017).

De ISO 50001-norm wordt internationaal toegepast. Wereldwijd zijn er circa 12.000 organisaties met een ISO 50001-certificaat. In Europa zijn er ruim 10.000 certificaten, waarvan circa 6.000 in Duitsland. In Nederland zijn er 17 organisaties met een certificaat (cijfers juli 2017). De toepassing wordt beïnvloed door nationale wetgeving en financiële prikkels. Het aantal in Duitsland is hoog omdat organisaties met een ISO 50001-certificaat een reductie krijgen op de energiebelasting.

Acceptatie als EED-energieaudit

Organisaties zijn op basis van de EU Energie Efficiency Directive (EED) verplicht om eens in de vier jaar een zogenaamde energieaudit uit te voeren, als ze voldoen aan een van de volgende criteria:

- meer dan 250 werknemers of
- een jaaromzet van boven € 50 miljoen én een jaarlijks balanstotaal van boven € 43 miljoen.

In het kort houdt de verplichting in dat op basis van een energiebalans inzicht wordt verkregen in alle mogelijkheden om energie te besparen. In Nederland zijn de regionale uitvoeringsdiensten/ omgevingsdiensten verantwoordelijk voor het toezicht op de uitvoering van deze verplichting. De RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) ondersteunt de omgevingsdiensten bij de uitvoering van het toezicht. Verschillende documenten zijn uitgebracht ten aanzien van de inhoud van de energieaudit en de beoordeling ervan. In bijlage 1 zijn links naar de verschillende documenten opgenomen.

In de EED is opgenomen dat organisaties met een ISO 50001-certificaat hebben voldaan aan de verplichting tot de uitvoering van een energieaudit. In de Nederlandse implementatie is vastgelegd dat dit ook geldt voor organisaties die vallen onder de MJA- en MEE-convenanten. RVO heeft zogenaamde [factsheets](#) opgesteld waarin voor verschillende certificaten/keurmerken is beoordeeld of de eisen overeenkomen met de eisen gesteld aan een energieaudit en deze certificaten/keurmerken kunnen worden geaccepteerd. Een certificaat CO₂-reductiemanagement met ISO 14001 is geaccepteerd. Dit geldt voor zowel niveau 1 als 2.

Aandacht voor CO₂-reductie tijdens certificatieaudits

Bij de certificatie van een milieumanagementsysteem op basis van ISO 14001 gaat het om de ontwikkeling en uitvoering van milieubeleid gericht op alle milieuaspecten die aan de orde kunnen zijn. Reductie van CO₂-emissies (door onder andere minder energieverbruik) is daar een onderdeel van. Tijdens audits wordt primair beoordeeld of het managementsysteem voldoet aan de eisen uit de ISO 14001-norm. Daarbij wordt ook de uitvoering beoordeeld, de aandacht moet dan echter verdeeld worden over alle milieuaspecten die aan de orde zijn.

Bij een CO₂-reductiemanagement met ISO 14001-certificaat, worden de verschillende in hoofdstuk 2 beschreven onderdelen van het managementsysteem, tijdens audits specifiek beoordeeld en wordt door de afgifte van het certificaat verklaard dat aan de betreffende eisen wordt voldaan. Tijdens een ISO 50001-certificatie worden alle onderdelen van het energiemanagementsysteem beoordeeld volgens de ISO 50003-norm. Het gaat daarmee verder dan het CO₂-reductiemanagement met ISO 14001, omdat daar de combinatie is met een ISO 14001-audit. De onderdelen van het managementsysteem die niet specifiek zijn genoemd in hoofdstuk 2 worden ook niet meer expliciet beoordeeld tijdens de aanvullende audit ten behoeve van het CO₂-reductiecertificaat.

HOOFDSTUK 4

ISO 14001 en ISO 50001 in relatie tot andere vormen van certificatie en verificatie

In hoofdstuk 3 is een vergelijking gemaakt met andere door de SCCM opgestelde en beheerde certificeringsschema's. Daarnaast bestaan er andere instrumenten die, gezien het grote belang van de reductie van broeikasgassen (Green House Gases: GHG), organisaties stimuleren hieraan (al dan niet verplicht) een bijdrage te leveren. Gezien ook de grote financiële belangen die met bijvoorbeeld het verhandelen van emissierechten en/of emissiereducties gemoeid kunnen zijn, is verificatie van informatie over GHG-emissies van belang.

Bekende instrumenten zijn:

- ISO 14064-1-verificatie/verificatie in kader van EU-ETS;
- CO₂-Prestatieladder;
- BREEAM-certificatie.

Voor de bovenstaande instrumenten wordt de relatie met ISO 14001-certificatie, al dan niet met de aanvullende module CO₂-reductiemanagement en ISO 50001, toegelicht.

4.1 Verificatie CO₂-rapportages en verificatie in kader van EU-ETS

De drie delen van de ISO 14064-serie geven eisen en richtlijnen voor de kwantificering en rapportage van de uitstoot van broeikasgassen. ISO 14064-1 gaat over GHG-emissies op organisatieniveau. ISO 14064-2 gaat over GHG-emissies van projecten en ISO 14064-3 gaat over het verificatieproces. De ISO 14065-norm stelt eisen aan instellingen die GHG-validaties of -verificaties uitvoeren.

Verificatie van informatie over GHG-emissies kan vrijwillig gebeuren, bijvoorbeeld van belang bij de opstelling van duurzaamheidsrapportages (al dan niet gebaseerd op GRI-criteria) en is verplicht in het kader van bijvoorbeeld het Europese emissiehandelssysteem (EU-ETS). Bij de EU-ETS-verificatie is het verplicht gebruik te maken van een verificatie-instelling die is geaccrediteerd door een nationale accreditatie-instelling (zoals de RvA of UKAS).

Certificatie van managementsystemen op basis van ISO 14001 en ISO 50001 staat los van een eventuele GHG-verificatie.

- Hoewel het certificatie- en verificatieproces los van elkaar staan, is er wel een inhoudelijke samenhang:
- ISO 14001 en ISO 50001 vereisen dat de milieu-/energieprestaties worden gemonitord, gemeten, geanalyseerd en geëvalueerd. Vastgesteld moet worden wat, wanneer en volgens welke methoden wordt gemonitord, gemeten en geanalyseerd om tot valide resultaten te komen.
 - ISO 14001:2015 vereist dat gecommuniceerde informatie (waaronder ook de GHG-emissies vallen) betrouwbaar is. Deze vereiste stelt eisen aan de wijze waarop de organisatie de administratieve organisatie heeft ingericht. Cijfers die worden gepresenteerd zullen herleidbaar en reproduceerbaar moeten zijn. Voor de invulling daarvan kan een organisatie gebruikmaken van de normen uit ISO 14064-1.

De bovenstaande eisen betekenen dat met een gecertificeerd milieu- en/of energiemanagementsysteem de basis wordt gelegd voor een succesvolle verificatie van de informatie van GHG-emissies. Tijdens een ISO 14001- en/of ISO 50001-audit wordt primair naar de systematiek van de organisatie gekeken. De totstandkoming van cijfers zal steekproefsgewijs plaatsvinden, met als doel de systematiek te beoordelen. Het geeft geen waardeoordeel over de informatie. De verificatie op basis van ISO 14064-3 heeft primair als doel een uitspraak te doen over de informatie zelf.

4.2 CO₂-Prestatieladder

De CO₂-Prestatieladder is een duurzaamheidsinstrument met als doel de CO₂-reductie in bedrijven substantieel te verhogen. Het gaat daarbij om reductie binnen de bedrijfsvoering én in de keten. Dit kunnen bedrijven bereiken door nieuwe vormen van samenwerking en innovatie in de gehele keten. Certificatie kan bedrijven een fictief gunningsvoordeel bij aanbestedingen opleveren. Ook het nemen van initiatief tot en/of deelname aan branche- en keteninitiatieven gericht op CO₂-reductie wordt gewaardeerd. Het gaat daarbij met name om energiebesparing, het efficiënt gebruik maken van materialen en het gebruik van duurzame energie. Er worden vijf niveaus op de prestatieladder onderscheiden. Hoe hoger op de ladder hoe meer gunningsvoordeel. In de praktijk kunnen de niveaus 1 en 2 als opstap worden beschouwd. Tot en met niveau 3 richt het zich op reductie van scope 1- en scope 2-emissies (inclusief zakelijk vervoer met privéauto's, openbaar vervoer en vliegtuigen). Voor niveau 4 en 5 dient er ook actieve aandacht te zijn voor de reductie van scope 3-emissies.

Bij de CO₂-Prestatieladder worden net als bij ISO 14001 en ISO 50001 vooral organisatorische/ administratieve eisen gesteld, al zijn de gestelde eisen in de CO₂-Prestatieladder specifiek en gedetailleerder dan in ISO 14001 en ISO 50001. Op de hogere niveaus wordt de omvang van de energie-/ CO₂-besparende maatregelen beïnvloed door de verplichte communicatie met belanghebbenden en het actief participeren in en initiëren van sector- of ketenprojecten gericht op energiebesparing/CO₂-reductie. De idee is dat naarmate het niveau op de ladder hoger wordt er een sterkere betrokkenheid van belanghebbenden is en de participatie in sector- of ketenprojecten stijgt, ook de druk op het bedrijf toeneemt om een hoger niveau van CO₂-reductie te bereiken.

De CO₂-Prestatieladder is in Nederland ontwikkeld en wordt hoofdzakelijk in Nederland toegepast. Er zijn begin 2018 circa 750 organisaties met een CO₂-Prestatieladdercertificaat. Het betreft veel organisaties die aan overheden diensten leveren (bouw- en installatiebedrijven, afvalinzamelaars en -verwerkers, rioolreinigingsbedrijven etc.).

Organisaties die zijn gecertificeerd voor de CO₂-Prestatieladder vanaf niveau 3, voldoen in principe aan de vereisten van de EED voor het opstellen van een vierjaarlijkse energie-audit.

ISO 14001 versus CO₂-Prestatieladder (vanaf niveau 3)

ISO 14001 zonder extra module gaat uit van een 'risicobenadering'. Dit betekent dat milieuaspecten worden aangepakt op basis van het milieurisico dat eraan verbonden is. Voor veel organisaties zal energie-/CO₂-reductie een belangrijk milieuaspect zijn en daarom een milieuaspect waarvoor doelstellingen voor verbetering worden geformuleerd. Dit kan ook op basis van wet- en regelgeving zijn vereist. Door het ISO 14001-certificaat uit te breiden met een certificaat CO₂-reductiemanagement wordt verzekerd dat de analyse van energieverbruik- en -gebruik op een niveau is dat het ook als basis voor het voldoen aan de CO₂-Prestatieladder kan worden gebruikt.

Wanneer de CO₂-Prestatieladder (vanaf niveau 3) en ISO 14001 in combinatie met de CO₂-reductiemanagement met elkaar worden vergeleken, vallen de volgende punten op:

- Verplichte publicatie van doelstellingen en plannen bij de CO₂-Prestatieladder (bij ISO 14001 alleen wanneer dit relevant is voor belanghebbenden).
- Verplichte verificatie van de CO₂-emissiecijfers bij CO₂-Prestatieladder (vanaf niveau 3).
- Initiëren van sector-/keteninitiatieven is vereist bij CO₂-Prestatieladder (vanaf niveau 4).
- Verplichte consultatie van overheden en NGO's ten aanzien van energie (inclusief het overwegen van de geformuleerde aandachtspunten). ISO 14001:2015 vereist wel dat de eisen en behoeften van belanghebbenden worden vastgesteld ten aanzien van het milieubeleid. Daar vallen ook overheden en NGO's onder. Het vaststellen hoeft echter niet verplicht door consultatie.
- Mate waarin aandacht wordt besteed aan energiegebruik in de keten (zowel bij leveranciers als gebruikers). Bij de CO₂-Prestatieladder is dat verplicht vanaf niveau 4, ISO 14001 volgt daarbij een risicobenadering. Bij niveau 2 van het certificaat CO₂-reductiemanagement met ISO 14001 wordt dit wel verplicht meegenomen.
- ISO 14001 zorgt ervoor dat de organisatie een afweging tussen verschillende milieuaspecten maakt. Door de aandacht te concentreren op één milieuaspect (CO₂-Prestatieladder) bestaat het risico dat de verbeteringen leiden tot achteruitgang van andere milieuaspecten. Zo heeft de introductie van veel voertuigen met dieselmotoren de CO₂-emissies gereduceerd maar de emissies van stikstof en fijnstof verhoogd. ISO 14001 gaat uit van een integrale benadering.
- ISO 14001 vereist, in tegenstelling tot de CO₂-Prestatieladder, een evaluatie van de naleving van wettelijke en andere eisen (waaronder die voor energie).
- De eisen aan de management review, interne audits, communicatie- en rapportage-eisen zijn specifiek dan in ISO 14001.

ISO 50001 versus CO₂-Prestatieladder

Wat is onderscheidend aan CO₂-Prestatieladder (vanaf niveau 3) ten opzichte van ISO 50001:

- meenemen van scope 3 (keten upstream en downstream) verplicht vanaf niveau 4;
- verplichte publicatie van doelstellingen en plannen;
- referentie aan verplichte maatregellijsten;
- initiëren van sector-/keteninitiatieven;
- verplichte consultatie van overheden en Ngo's;
- accent op CO₂-reductie in plaats van energiebesparing;
- specifiekere eisen.

Wat is onderscheidend aan ISO 50001 ten opzichte van CO₂-Prestatieladder (vanaf niveau 3):

- aandacht voor toekomstig energiegebruik en-verbruik;
- evaluatie van naleving wettelijke en andere eisen met betrekking tot energie/CO₂.

4.3 BREEAM

BREEAM is een certificatieregeling die zich ten doel stelt om integraal de duurzaamheid van een nieuw gebouw, een bestaand gebouw, een heel gebied (gebiedsontwikkeling) of de sloop van een gebouw te meten en te beoordelen. Het meest bekend zijn de BREEAM-certificeringen voor nieuwbouw en 'in-use' (bestaande bouw). De certificering richt zich vervolgens op drie onderdelen die desgewenst afzonderlijk gecertificeerd kunnen worden: het asset (de duurzaamheidsprestatie van het gebouw), het management (hoe duurzaam wordt het gebouw beheerd) en het gebruik (hoe duurzaam wordt het gebouw gebruikt). Voor al deze drie onderdelen wordt gekeken naar een negental aspecten: management, gezondheid, energie, transport, water, materialen, afval, landgebruik & ecologie en vervuiling. Het kunnen zowel nieuwe als bestaande gebouwen zijn. Het gaat om zowel de eigenschappen en voorzieningen van het gebouw zelf als de wijze waarop het wordt gebouwd en/of gerenoveerd. Het BREEAM-schema wordt in Nederland beheerd door de Dutch Green Building Council (DGBC). Verschillende eisen hebben een relatie met ISO 14001 en ISO 50001.

In de BREEAM-eisen is veel aandacht voor het energieverbruik- en -gebruik en het beleid daarvoor. Vooral voor BREEAM in de gebruiksfase (in-use) wordt veel gedetailleerde informatie over het energieverbruik- en -gebruik gevraagd en een beleid ten aanzien van dit onderwerp gevraagd. De aanwezigheid van een ISO 50001-certificaat wordt gewaardeerd met punten. Door het ISO 14001-certificaat uit te breiden met het certificaat CO₂-reductiemanagement, wordt gezorgd dat de gedetailleerde informatie over het energieverbruik- en -gebruik beschikbaar is en er beleid wordt ontwikkeld en uitgevoerd. Het certificaat CO₂-reductiemanagement met ISO 14001 krijgt nog geen waardering. Het Dutch Green Building Council (beheerder van BREEAM-NL) zal door SCCM op de hoogte worden gebracht van dit nieuwe certificaat en het verzoek doen dit op te nemen in de BREEAM-waardering.

Beoordeling toepassingsgebied certificaten in kader van gebruik voor EED

Organisaties die op basis van de EED verplicht zijn een energieaudit uit te voeren dienen de resultaten daarvan in te dienen bij de Omgevingsdienst waar de hoofdvestiging onder valt. In het geval een ISO 50001- of CO₂-reductiemanagementcertificaat wordt gebruikt, is het van belang dat het toepassingsgebied van het certificaat (of certificaten) betrekking heeft op alle locaties/activiteiten die de energie-audit op basis van de EED moet bevatten. De vraag is in hoeverre dit een rol speelt bij de certificatie op basis van ISO 14001 en/of ISO 50001.

Rol certificatie-instelling

Tijdens het certificatieproces besteedt de certificatie-instelling aandacht aan de naleving van wet- en regelgeving. Wanneer het om de plicht gaat een energieaudit uit te voeren is de certificatie-instelling (CI) als volgt betrokken:

- De CI beoordeelt of de organisatie heeft bepaald of deze direct als hoofdvestiging of eventueel indirect als vestiging verplichtingen heeft in het kader van de EED. Wanneer deze verplichting er is, dient deze te zijn opgenomen in het overzicht van de van toepassing zijnde wettelijke en andere verplichtingen. De organisatie dient de eigen naleving te beoordelen. De CI onderzoekt of dit proces werkt en neemt steekproeven. Bij een ISO 14001-audit zonder module CO₂-reductiemanagement, is het afhankelijk van de andere milieuaspecten die aan de orde zijn of dit in de steekproef terecht komt. Bij een ISO 50001-audit en/of de module CO₂-reductiemanagement met ISO 14001 zal dit in de meeste gevallen aandacht krijgen.
- De CI beoordeelt niet of het toepassingsgebied van het managementsysteem overeenkomt met de eisen uit de EED, bijvoorbeeld of alle activiteiten en eventuele vestigingen onder het certificaat vallen. Het toepassingsgebied moet voldoen aan de eisen uit de betreffende norm. Het is daarbij geen eis dat dit ook spoort met bijvoorbeeld de EED. Het is wel mogelijk dat de CI hierover een opmerking maakt.

Aandachtspunten voor Omgevingsdienst

In het geval een Omgevingsdienst wordt geconfronteerd met een certificaat/keurmerk op basis waarvan een organisatie wil aantonen dat voldaan wordt aan de eisen met betrekking tot de energieaudit uit de EED, is het volgende van belang:

- Op het certificaat staat een omschrijving van de activiteiten die onder het certificaat vallen. Vastgesteld moet worden dat deze overeenkomt met de activiteiten welke op de betreffende vestiging of vestigingen aan de orde zijn.
- Op het certificaat staan eventuele vestigingen die onder het certificaat vallen afzonderlijk vermeld. Beoordeeld moet worden of alle vestigingen die onder de EED-plicht vallen op het certificaat of op de certificaten staan, ingeval er voor verschillende onderdelen van de organisatie aparte certificaten zijn. Ook is het mogelijk dat delen van de organisatie met een certificaat worden afgedekt en voor delen een energieaudit wordt ingediend.
- Op het certificaat staat een looptijd vermeld. Het moment waarop de energie-audit moet zijn ingediend dient in lijn te liggen met de looptijd van het certificaat.

Nadere informatie

- NEN-EN-ISO 14001:2015 Milieumanagementsystemen - Eisen met richtlijnen voor gebruik
- NEN-EN-ISO 50001:2011 Energiemanagementsystemen - Eisen met richtlijnen voor gebruik
- NEN-EN-ISO 14064-1:2012 Broeikasgassen - Deel 1: Specificatie met richtlijnen voor kwantificering en verslaglegging van broeikasgasemissies en -verwijdering op bedrijfsniveau
- NEN-EN-ISO 14064-3:2012 Broeikasgassen - Deel 3: Specificatie met richtlijnen voor de validatie en verificatie van verklaringen inzake broeikasgassen
- Handboek CO₂-Prestatieladder (beschikbaar op www.skao.nl)
- Het Greenhouse Gas Protocol - A Corporate Accounting and Reporting Standard – revised edition (2004) (te downloaden van www.ghgprotocol.org)
- Corporate Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard (2011) van het Greenhouse Gas Protocol (te downloaden van www.ghgprotocol.org)
- <https://co2emissiefactoren.nl>
- Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie
- Tijdelijke regeling implementatie artikelen 8 en 14 Richtlijn energie-efficiëntie van 10 juli 2015, nr. IENM/BSK-2015/103340
- RVO vragen en antwoorden (www.rvo.nl)
- Veel gestelde vragen en antwoorden bij de auditverplichting van het EED
- RVO Stappenplan energie-auditplicht
- RVO Rapportage EED – Adviesdocument

Contact

U bent van harte uitgenodigd uw vraag aan ons voor te leggen.
Bedrijven, organisaties, adviseurs, toezichthouders, certificatie-instellingen
en andere belanghebbenden helpen we graag verder.

Mijn.sccm is hét kennisplatform voor ISO 14001 en ISO 45001/OHSAS 18001.
Op mijn.sccm vindt u onder andere samenvattingen van de meest relevante
milieu- en arbowet- en -regelgeving en halfjaarlijkse overzichten van
gewijzigde wet- en regelgeving. Kijk op mijn.sccm.nl en meld u aan!

Stichting Coördinatie Certificatie Managementsystemen voor milieu en
gezond en veilig werken (SCCM)

Postbus 13507
2501 EM Den Haag
T 070 - 362 39 81
info@sccm.nl
www.sccm.nl

Uitgave SCCM, Den Haag, januari 2018